

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Frejaskolan läsåret 2024–2025

Beslutsinstans Peter Forsberg
Beslutad Höstterminen 2024
Giltig till Vårterminen 2025
Dokumentansvarig [Författare]

Innehållsförteckning

Inledning	3
Mål och vision	3
Samverkan med elever och vårdnadshavare	3
Del 1: Utvärdering av föregående års plan	3
Del 2: Planerade aktiviteter för läsåret	5
Namn på aktivitet 1	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Namn på aktivitet 2	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Namn på aktivitet 3	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Del 3: fortlöpande utvärdering	6
Period 1	6
Period 2	6
Period 3 – slutsammanställning	6
Bilaga 1: Rutiner.....	7
Rutin för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av andra barn/elever	7
Rutiner för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av personal	8
Vad händer sen?	8
Syftet med dokumentation och rapportering	8
Bilaga 2: Begreppsdefinitioner och diskrimineringsgrunder.....	9
Kränkning	9
Diskriminering	9
Trakasserier	9

Inledning

Det är Frejaskolan, grundskola åk F-9 som omfattas av planen. Skolledning ansvarar för att planen utvärderas och uppdateras varje läsår.

Alla som arbetar på Frejaskolan är ansvariga att med respekt för olikheter grunda sina beslut och handlingar på ett sådant sätt att det gynnar elevernas välbefinnande, lärande och utveckling. Att detta sker utgör grunden för vårt likabehandlingsarbete.

Frejaskolan har ett trygghetsteam som samlas var tredje vecka på ett möte som vi kallar EHT-utvecklingsgrupp. Denna grupp består av rektor, biträdande rektorer, skolsköterskor, specialpedagog och kurator. Under dessa träffar går vi igenom situationen på skolan, vilka risker vi ser och hur vi kan förebygga dessa samt hur vi ytterligare kan utveckla vårt hälsofrämjande arbete. Vi bedömer även vilka åtgärder som måste vidtas på grund av uppkomna kränkningar eller diskriminering.

Mål och vision

Frejaskolans mål är att fler elever ska lära sig mer och det sker genom att vi skapar förutsättningar för eleverna att må bra i en miljö präglad av trygghet och studiero.

Samverkan med elever och vårdnadshavare

Frejaskolan strävar efter att alltid möta elever och vårdnadshavare med en vilja att förstå och hjälpa till. Vid händelse utöver vardagen uppmuntras lärare och föräldrar att kommunicera per telefon, mail eller boka möte på skolan.

Varje fredag har klasserna på skolan Mentorstid. Det betyder att klassen träffar sina mentorer och det finns utrymme att hantera vad som elever eller lärare upplever som viktigt för stunden. Under denna tid har klassen också klassråd med jämna intervall samt möjlighet till ett planerat värdegrundsarbete.

Representanter från alla klasser finns på månatliga möten som vi kallar Lilla - och Stora skolkonferensen där de tillsammans med rektor kan diskutera frågor som uppkommit gällande skolans organisation eller annat som eleverna finner viktigt.

Del 1: Utvärdering av föregående års plan

Enligt diskrimineringslagen är förskolor och skolor skyldiga att dokumentera och utvärdera sitt arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering. Enligt skollagen är verksamheterna skyldiga att ta fram planer mot kränkande behandling.

Här behöver finnas med:

- Aktivitetsplanen för läsåret 22/23 innefattade tre områden; Riskmiljö internet, VIU samt rastaktiviteter samt två aktiviteter som är återkommande varje läsår; revidering av skolans regler samt trygghetskartläggningar.

Alla aktiviteter utom Riskmiljö internet är genomförd. Den ligger nu inom ramen för VIU 2.0.

- Frejaskolan har under 23/24 lagt grunden för implementeringen av **rastaktiviteter** för elever på högstadiet, åk 7–9. Dessa aktiviteter görs inom ramen för Freja IF, en skolidrottsförening inom ramen för **Skol-IF** Sörmland. Det är i huvudsak en föreningsform som bygger på att ungdomar/eleven leder, planerar och genomför aktiviteter med stöd av vuxna. Elever utgör styrelsen i föreningen. Under läsåret har Freja IF genomfört aktiviteter på skoltid i samband med lunchrasten, men också en gemensam aktivitet för alla årskurs 5 elever i kommunen i maj. Dessutom har elever från Frejaskolan deltagit i flertalet gemensamma kvällsaktiviteter tillsammans med elever från andra skolor i Sörmland. Skolan har under 23/24 haft stöd av Skol-IF Nyköping under uppstarten och implementeringen. Huvudsyftet med rastaktiviteterna är att ge elever alternativ och meningsfulla raster som sprider ut eleverna för att minska trängsel och bidra till att öka välbefinnande och trygghet.
  - **VIU 2,0** har tagits fram och ska implementeras under 24/25. Ett arbete som tagit sin utgångspunkt i de VIU försök vi gjort under de senaste läsåren. Det har varit och ska vara ett systematiskt och strukturerat arbete med värdegrundsarbete som mentorer och elever arbetar på under mentorstid som sker veckovis. Tanken är att det finns ett årshjul där varje månad har ett tema utifrån diskrimineringsgrunderna, områden som omnämnt som väsentliga i de inledande delarna i läroplanen, men också aktuella teman som trygghet på nätet/sociala medier.
  - **SSPF** nätverk där skola, socialtjänst och polis samverkar t återstartades under 24/24.
  - Skolan har i liten skala på högstadiet åk 4–9 startat upp **fokusgrupper**. hur eleverna ser på skolan och vilka utvecklingsområden de anser att vi ska fokusera på och göra eleverna delaktiga i skolans utveckling på ett mer konkret sätt. Frågan som ställdes var: Vad behöver vi utveckla för att bli världens bästa skola? I dessa undersökningar framkom tre huvudområden som de ville se förbättringar inom: Lärarens bemötande av eleven i undervisningen, elevernas bemötande av andra elever både under lektion och rast samt skolmaten och skolcaféet. Eleverna fick sedan vara med och skapa en jobbbanners som vi använt på arbetsförmedlingens hemsida när vi sökt medarbetare.
- Vi har också tittat på film om vardagsvåld i skolan och pratat om begreppet ”skojbråk” – att det kanske är ett för lättisamt begrepp i förhållande till vad som faktiskt händer när en elev blir utsatt för kränkningar och våld av en annan elev.
- Vi har genomfört två trygghetskartläggningar för varje enskild klass, en per termin. Till detta så analyserar mentorer och elever resultatet gör eventuella ändringar i “Klassen överenskommelser”. I några fall har skolledningen/elevhälsan blivit involverad för att tillsammans med eleverna och mentorerna att skapa en handlingsplan om resultaten I kartläggningarna visat på att klimatet I klassen inte varit tillfredställande.

Del 2: Planerade aktiviteter för läsåret

VIU 2.0

Beskrivning: Genomföra VIU 2,0. Finns beskriven ovan.

Förväntad effekt:

Ansvarig: Mentorerna och elevhälsa

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?

Samtal med mentorerna och lagledare, möjligtvis en enkät.

Fokusgrupper

Beskrivning: Utveckla forumet Fokusgrupper

Ansvarig: Kurator, bitr. rektor

Förväntad effekt: öka delaktighet samt få elevers syn på vad som behöver utvecklas och förändras eller förbättras.

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?

I fokusgrupperna med eleverna

Rastaktiviteter/SKOL-IF

Beskrivning: Utöka (fler tillfällen) och öka kvaliteten (struktur/alternativ) i rastaktiviteter elever i åk 7–9

Ansvarig: En lärare med stöd från rektor

Förväntad effekt: ökad trivsel, ökad trygghet

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?

Med eleverna i styrelsen, enkät

Del 3: fortlöpande utvärdering

Period 1

Uppföljning sker vecka 44.

Period 2

Uppföljning sker vecka v.3

Period 3

Uppföljning sker vecka 14

Period 4 – slutsammanställning

Uppföljning sker i samband med läsårets slut.

Bilaga 1: Rutiner

Rutin för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av andra barn/elever

I Gnesta kommun används ett digitalt verktyg, Kränkande Behandling Incident (även kallad Drafit), där dokumentation av kränkningar görs. All personal som får kännedom om att en kränkning inträffar har ansvar för att dokumentera detta i systemet.

När en kränkning sker ska den vuxne direkt markera att handlingen inte är acceptabel. När man får reda på att en kränkning har skett (upplysning i efterhand) får uppgiften inte ifrågasättas. Den som upplever sig kränkt har tolkningsföreträde. I de fall personal observerar en händelse som uppfattas som kränkande men barnet/eleven inte upplever sig ha blivit kränkt ska vi ändå dokumentera händelsen. Utredning ska följaktligen alltid ske och göras omgående.

Utredningens genomförande

- Ta reda på fakta om situationen.
- Gör en bedömning om det är en kränkning utifrån någon av diskrimineringsgrunderna (trakasserier) eller om det är en annan kränkning.
- Rektor och huvudman informeras automatiskt när anmälan registreras i systemet. Vid mer akuta situationer kan kontakt tas med rektor på annat sätt, men det är nödvändigt att en anmälan även görs i systemet.
- Ha samtal med berörda barn/elever, en i taget. Var noga med att se till att samtalet inte upplevs som kränkande. En annan vuxen kan sitta med om det känns bättre för den som samtalet berör.
- Kontakta och informera vårdnadshavare. Resonera om hur de ska delta i den fortsatta processen.
- Besluta hur utredningen ska fortsätta. Är händelsen redan utredd? Behövs fler samtal efter mötet? Dokumentera all utredning i systemet.
- Besluta vilka åtgärder som behöver vidtas. Behövs någon större åtgärd, till exempel i klass eller i grupp? Behövs något göras för att liknande situationer inte ska uppstå igen? Dokumentera detta i systemet.
- Bestäm datum för uppföljning av åtgärder. Den som gör utredningen ansvarar för att uppföljning sker och dokumenteras i systemet.
- Bedömning görs om rektor ska kalla till elevhälsoteam (EHT).
- Bedömning i varje enskilt fall om anmälan ska göras till polis och/eller sociala myndigheter. Om kränkningen bedöms vara trakasserier och vi inte gör en polisanmälan så behöver det finnas dokumenterat varför vi har gjort detta ställningstagande.

Rutiner för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av personal

Rutiner enligt ovan men rektor är ansvarig för hela utredningen. Är rektorn den som har kränkt görs utredningen av förvaltningschef. Utöver ovanstående punkter ska tillbudsrapport skrivas och i allvarliga fall anmälas till Arbetsmiljöverket. Ansvarig för att rapportera till Arbetsmiljöverket är rektor.

Vad händer sen?

Så fort en anmälan är gjord i systemet får rektor och huvudman tillgång att läsa den, lämna kommentarer samt följa utredning och åtgärder.

Syftet med dokumentation och rapportering

De samlade kränkingsrapporterna ger verksamheten indikatorer på hur vi ska rikta vårt arbete i respektive verksamhet. Skolan måste omedelbart skydda och åtgärda situationen för den som har blivit utsatt samt vidta åtgärder för att inte samma situation kan uppstå på nytt. Det är också en rättssäkerhetsfråga, hur skolan har agerat kan bli föremål för utredning hos Barn- och elevombudet eller Diskrimineringsombudsmannen. Verksamheten och huvudmannen har då bevisbördan och behöver kunna visa på hur man hanterat situationen.

Förutom detta måste skolan även förhålla sig till om en eller en grupp elever vid upprepade tillfällen utsätter andra för kränkningar. Dessa elever kan vara i behov av särskilt stöd, enligt skollagen 3 kap. 7 §. Enligt Skolverket kan detta behov innebära exempelvis psykosocial problematik, psykisk ohälsa, svårigheter i det sociala samspelet samt upprepade eller långvarig frånvaro. Framkommer det av utredning att behov av särskilt stöd föreligger, det vill säga att extra anpassningar inte är tillräckligt, ska även åtgärdsprogram upprättas gällande dessa elever. Handlar det om en grupp elever måste skolpersonal upprätta en handlingsplan för hur man ska bemöta gruppen i skolan och/eller gruppbildningar som förebyggande.

Bilaga 2: Begreppsdefinitioner och diskrimineringsgrunder

Kränkning

En kränkning är en medveten eller omedveten handling som syftar till att förminska eller sära en person eller grupp. Utöver händelsen i sig krävs det även att man granskar sammanhanget och den miljö där kränkningen sker ur ett normkritiskt perspektiv.

Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas mobbning. Exempel på kränkningar är att slå någon, att säga eller skriva något elakt om en person, utfrysning, skvaller, rykten eller förtal, hot eller att förstöra någons saker.

Diskriminering

Diskriminering är när en individ eller grupp kränks, behandlas sämre eller får sämre möjligheter på grund av någon av diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan enligt diskrimineringslagen endast utföras av organisationer såsom en arbetsgivare, en skola och så vidare. Barn och elever kan alltså inte diskriminera varandra enligt skollagen. Om en elev kränkt någon annan utifrån diskrimineringsgrunderna kallas detta i stället för trakasserier. Diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder och funktionsnedsättning.

Exempel på diskriminering är att vanemässigt behandla pojkar och flickor olika, inte respektera en elev för dess könsidentitet, inte ge stöd till barn och elever med dyslexi utifrån deras behov eller att lyfta fram en viss etnisk grupp ur ett ofördelaktigt och normativt perspektiv.

Trakasserier

Trakasserier kallas nedvärderande uttalanden, handlingar eller kommentarer som kan härledas till någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier är att fälla oönskade eller nedsättande kommentarer mot något, med grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna, eller närmanden eller kommentarer av sexuell karaktär, vilket kallas sexuella trakasserier.